

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Nc/45/2013                    |
| Identifikačné číslo spisu: | 6612203626                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 15.08.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Ladislav Górász          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:6612203626.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Y., narodenú XX. septembra XXXX a U., narodeného XX. júla XXXX, bývajúce u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti otca Ing. U., bývajúceho v D., zastúpeného JUDr. Zuzanou Bejdovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 30, a matky Ing. Y., bývajúcej v D., o zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 21 P 36/2012 a na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17 CoP 34/2013, o námietke zaujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici uplatnenej matkou maloletých detí, takto

### rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Mária Trubanová, PhD., JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., JUDr. Renáta Deáková, JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda a Mgr. Ema Novodomcová n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 17 CoP 34/2013 (vec Okresného súdu Lučenec sp. zn. 21 P 36/2012).

### Odôvodnenie

V konaní o odvolaní otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 20. februára 2013, č.k. 21 P 36/2012-400 (ktorým na návrh matky bola znížená jej vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom) podaním z 5. júna 2013 uplatnila matka maloletých detí námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici. Žiadala vec „odňať“ Krajskému súdu v Banskej Bystrici a „prideliť“ ju na rozhodnutie inému odvolaciemu súdu. V námietke uviedla: „Na základe nových indícií mne súčasnosti známych o ktorých som sa dozvedela aj dňa 01.06.2013 a 05.06.2013, v zmysle ktorých je možné mať na strane mojej osoby ako účastníka konania vážnu obavu o tom, či bude rozhodovať odvolací súd nezávisle a spravodlivo (nielen z dôvodu, že otec - p. P. ako druhý účastník konania pracoval v minulosti na Vojenskom súde v Banskej Bystrici a má priateľské vzťahy s konkrétnymi sudcami Krajského súdu v Banskej Bystrici, a manžel právnej zástupkyne otca JUDr. Bejdovej - JUDr. H. je sudcom Okresného súdu v Banskej Bystrici), ale aj na základe ďalších závažných dôvodov, či vôbec je Krajský súd v Banskej Bystrici súdom odvolacím, ktorý garantuje účastníkovi konania spravodlivosť konania pred nezávislým a nestranným súdom“. Námietku zaujatosti doplnila obsiahlym podaním zo 17. júna 2013. V ňom uviedla, že „je nepochybné, že z Krajského súdu v Banskej Bystrici je

viac než pravdepodobný preukázateľný únik informácií a to veľmi pružne.“ Podľa matky detí totiž inak nie je vysvetliteľné, ako mohol ich maloletý (XX ročný) syn vedieť už 1. júna 2013 o tom, že dňa 28. mája 2013 podala v inej právnej veci (o úpravu jej styku s maloletými) námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Otec detí ani jeho zástupca nemohli v takom krátkom čase získať informáciu o podaní námietky „oficiálnou cestou“. K tomu matka detí uviedla: „Únik informácií z Krajského súdu v Banskej Bystrici je dôvodom veľmi závažným, a ja ako účastník konania nie som povinná túto skutočnosť preukazovať. Stačí ak existuje čo i len náznak pochybností o dôveryhodnosti inštitúcie ako je krajský súd, ktorý je úradom pre výkon súdnej moci pre sudcov, pred verejnosťou a spoločnosťou.“ Ako ďalší dôvod námietky zaujatosti uviedla matka maloletých detí „katastrofálny výsledok“ nahliadnutia do súdneho spisu dňa 5. júna 2013, kedy zistila, že podpredseda Krajského súdu v Banskej Bystrici opatrením č. 62, sp. zn. Spr 714/2013 určil, že vec vedená pod sp. zn. 17 CoP 34/2013 bola neprávne zapísaná do nápadu senátu 17 Co, pretože správne mala byť zapísaná do nápadu senátu 12 Co, v ktorom ja zaradená JUDr. Mária Trubanová, PhD., sudca-spravodajca v pôvodnej veci (sp. zn. 17 CoP 81/2012). Podľa matky maloletých detí vec nebola pridelená v súlade so zákonom. Postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici „nie je zabezpečená nestrannosť konania pred nezávislým a spravodlivým súdom ako celkom, a javí sa tak aj navonok, najmä pred verejnosťou a spoločnosťou ako nedôstojný a absurdný.“ V námietke matka maloletých detí ďalej uviedla, že otec detí pracoval v minulosti na Vojenskom súde v Banskej Bystrici a má priateľské vzťahy s konkrétnymi sudcami Krajského súdu v Banskej Bystrici, a manžel právnej zástupkyne povinného JUDr. Bejdovej je sudcom. Aj z uvedených dôvodov sú tu preto podľa matky maloletých detí pochybnosti o tom, či prejednaním a rozhodnutím danej veci Krajským súdom v Banskej Bystrici bude dodržaná zásada rovnosti účastníkov konania a zaistená záruka správneho a spravodlivého rozhodnutia, t.j. aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k niektorému z účastníkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdení matky maloletých detí o zaujatosti sudcov odvolacieho súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Dospel k záveru, že tvrdenie matky maloletých o ich možnej zaujatosti nie je opodstatnené. Vychádzal pritom z týchto záverov:

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelenie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelenia súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu. Výklad taxatívnych dôvodov ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. nesmie byť rozporný so základným právom na zákonného sudcu (IV.ÚS 345/09).

V zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú, spočíva na existencii určitého právne významného vzťahu sudcu:

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci

alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

V rámci rozhodovania o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania veci treba zohľadniť výlučne objektívne hľadisko. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti účastníka o vzťahu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k vzneseným pochybnostiam zo strany účastníka. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z pojednania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že tvrdený vzťah sudcu existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosťou medzi súdom, ktorý je založený na zákone, a jeho nezávislosťou, ako to vyjadruje článok 6 ods. 1 prvá veta dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“), garantuje tento dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu. Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ďalej len „listina“; čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb., ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť (právo) domáhať sa (zákonom) ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v (zákom) určených prípadoch na inom orgáne], do ktorého tiež zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon). Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodu (totožný zámer) na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania - pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod - meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmaření hrozaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

Nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti. Nezávislosť a nestrannosť úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu.

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Obsahom práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania vecí), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08).

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Z uvedenej judikatúry EŠLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Vychádzajúc z uvedených zásad Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel v prejednávanej veci k záveru, že nemožno prisvedčiť opodstatnenosti dôvodov námietky zaujatosti uplatnenej matkou maloletých detí.

Pokiaľ matka maloletých detí vyvodzuje svoje pochybnosti o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z toho, že otec detí pracoval v minulosti na Vojenskom súde v Banskej Bystrici a má priateľské vzťahy s konkrétnymi sudcami Krajského súdu v Banskej Bystrici, a manžel právnej zástupkyne povinného JUDr. Bejdovej je sudcom, Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že matka maloletých detí obdobnú argumentáciu použila už aj v námietke zaujatosti uplatnenej proti sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 CoE 62/2013 (na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. Em 1/2012). O jej námietke rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 10. júla 2013 sp. zn. 1 Nc 40/2013, v ktorom pripomenul, že samotný vzťah medzi sudcami a inými úradnými osobami, napr. prokurátormi, advokátmi s ktorými prichádzajú sudcovia pracovne do styku, obdobne ako je to u vzťahu medzi sudcami navzájom, je založený na profesionalite. Chýba tu preto objektívny základ pre konštatovanie zaujatosti. Pokiaľ by totiž z takéhoto základu bol vyvodzovaný opačný záver, teda pochybnosti o tom, či takýto sudcovia budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by to vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami a inými úradnými osobami (obdobne tiež medzi sudcami navzájom a medzi sudcami a zamestnancami súdu) prezumuje vo všeobecnosti porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovej etiky. Ak rámec týchto vzťahov neprekročí hranicu profesionálnosti a kolegiálnosti a takéto prekročenie sudcovia uvedení vo výroku tohto rozhodnutia vo svojich vyjadreniach netvrdili, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov. Až v prípade, že by uvedený vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde totiž o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti, a teda vtedy by išlo o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy medzi sudcami a inými úradnými osobami, napr. prokurátormi (obdobne ako vzťahy medzi sudcami navzájom alebo medzi sudcami a zamestnancami súdu), ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú (t.j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia a iné úradné osoby navzájom osobne poznajú, pretože prichádzajú spolu pracovne do styku), nemajú samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí týkajúcej sa takejto osoby, v danom prípade odporcu. Teda iba tá skutočnosť, že predmetná vec sa týka účastníka konania, ktorý podľa vyjadrenia oprávnenej kedysi pracoval v minulosti na Vojenskom súde v Banskej Bystrici resp. ktorého právna zástupkyňa je manželkou sudcu Okresného súdu Banská Bystrica, nemôže založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom uznesení tiež poukázal na to, že takýto záver nezaujíma len aktuálne a v tomto smere pripomenul názory, ktoré už opakovane zaujal v iných veciach, napr. v uzneseniach z 21. októbra 2010 sp. zn. 1 Nc 60/2010, z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010, z 15. apríla 2011 sp. zn. 1 Nc 26/2011, zo 14. júla 2011 sp. zn. 1 Nc 39/2011 a upozornil na obdobný prístup v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. m.m. nález z 24. februára 2011 sp. zn. IV.ÚS 345/09, nález z 26. augusta 2010 sp. zn. IV. ÚS 124/2010, uznesenie z 20. októbra 2010 sp. zn. I. ÚS 352/2010), Najvyššieho súdu Českej republiky (napr. uznesenie sp. zn. 11 Nd 456/2010 zo 14. januára 2011 a tam označenú ďalšiu judikatúru) a Ústavného súdu Českej republiky (napr. IV.ÚS 469/10, I.ÚS 274/09, III. ÚS 229/02).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal v danej veci odchýliť od vyššie uvedených záverov zaujatých v uznesení z 10. júla 2013 sp. zn. 1 Nc 40/2013 a preto na ne v plnom rozsahu poukazuje a odvoláva.

Nakoľko sudcovia JUDr. Mária Trubanová PhD., JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., JUDr. Renáta Deáková, JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda a Mgr. Ema Novodomcová, ktorý podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2013 prichádzajú do úvahy rozhodnúť o odvolaní otca maloletých detí (senát 12 Co má vo veci rozhodovať v zložení zo sudcov JUDr. Márie Trubanovej PhD., JUDr. Ing. Jána Gandžalu PhD., JUDr. Renáty Deákovej a jeho zastupujúcim senátom je 1. v poradí senát 17 Co v zložení JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Ing. Ján Gandžala PhD., JUDr. Renáta Deáková a 2. v poradí je senát 14 Co v zložení JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda, Mgr. Ema Novodomcová), vo svojich vyjadreniach jasne uviedli, že nemajú žiaden pomer k veci, k účastníkom konania ani k ich zástupcom, z dôvodov uvádzaných matkou maloletých detí objektívne bez ďalšieho nemôžu vzniknúť žiadne pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov pre ich pomer k otcovi maloletých detí.

Matka maloletých detí nenáležite vyvodzuje dôvodnosť svojej námietky zaujatosti z tvrdenia, že vec nebola senátu 12 Co pridelená v súlade so zákonom.

Podľa čl. III, bodu 2.2.1 Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2013 vec, v ktorej zrušil krajský súd rozhodnutie súdu prvého stupňa, sa po jej opätovnom predložení krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému po zrušovanom rozhodnutí odvolacieho súdu, zapíše do nápadu vecí senátu, ktorý rozhodol o zrušení tohto rozhodnutia. Ak takého senátu niet postupuje sa podľa bodu 2.1.3.

Podľa čl. III, bodu 2.1.3 uvedeného rozvrhu, ak takého senátu pre zmenu v organizácii práce niet alebo ide o iné zloženie senátu, vec sa prideli opatrením predsedu súdu do senátu pôvodného kolégia, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca - spravodajca vecí. V prípade, že nemožno takto vec prideliť, vec sa zapíše do nápadu vecí senátu, do ktorého sú zaradení zostávajúci dvaja členovia pôvodného senátu. Ak takto nie je možné vec prideliť pridelí sa do senátu, v ktorom je sudcom ten, kto bol predsedom senátu pôvodného senátu. Ak ani takto nie je možné vec prideliť, pridelí sa do senátu, v ktorom je aspoň jeden člen pôvodného senátu. V prípade, že na súde v dobe prideľovania vecí už nie je zaradený ani jeden sudca kolégia, ktorému vec patrí, pridelí sa náhodným výberom do senátu tohto kolégia aplikáciou.

Opatrenie predsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 62 z 30. mája 2013, sp. zn. Spr 714/13, ktorým bola vec vedená pod sp. zn. 17 CoP 34/2013 určená „na jej prevedenia a zápis“ do nápadu senátu 12 CoP (bez zmeny spisovej značky) je plne v súlade s citovanými ustanoveniami Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2013. Skorší rozsudok súdu prvého stupňa bol zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie súdu prvého stupňa senátom 17 CoP, v ktorom bola sudcom - spravodajcom JUDr. Mária Trubanová, PhD. Keďže pôvodného senátu v zložení, v akom rozhodoval pri zrušení skoršieho rozsudku súdu prvého stupňa, niet, vec bola správne pridelená opatrením predsedu súdu do senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca - spravodajca vecí.

Pokiaľ matka maloletých detí naostatok vyvodzuje svoje pochybnosti o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z toho, že „je nepochybné, že z Krajského súdu v Banskej Bystrici je viac než pravdepodobný preukázateľný únik informácií a to veľmi pružne“, Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto jej tvrdení bez ďalšieho nevidí okolnosť, ktorá by mohla objektívne viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici disponujú k veci určitým vzťahom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dôvody, ktoré žalobkyňa predostrela vo vzťahu k problematike nestrannosti sudcu, je potrebné vnímať ako jej subjektívny pohľad. Púha subjektívna domnienka matky maloletých detí o možnej neobjektívnosti sudcov, ktorú nevedela ničím iným konkretizovať a ktorú si vytvorila na základe nepreukázaného a ničím nedoloženého tvrdenia o „úniku informácií“ o tom, že podala v inej veci návrh na vylúčenie sudcov, nemohla spôsobiť vznik pochybností o nezaujatosti sudcov. Pokiaľ matka detí poukazuje na to, že na vylúčenie sudcu postačuje pochybnosť o jeho nezaujatosti, a ak z tohto dôvodu nebodaj mala za to, že svoje tvrdenie o „úniku

informácií“ nemusí náležite preukázať, je zjavné, že zamieňa skutočnosť, ktorá môže vyvolať pochybnosť o nezaujatosti sudcu s jej možným následkom, t.j. vznikom takejto pochybnosti. Pre to, aby sudca bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, pochopiteľne, postačuje vznik pochybností o jeho nezaujatosti, konkrétna skutočnosť, z ktorej účastník konania má za to, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, musí ale byť preukázaná. Na nepreukázané tvrdenia takéhoto charakteru nemôže byť v konaní o námietke zaujatosti sudcu prihliadnuté.

Keďže v prejednávanej veci neboli z námietky matky maloletých detí ani z ďalšieho obsahu spisu zistené žiadne okolnosti relevantné z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., z ktorých by bolo možné vyvodiť, že je daný dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici uvedených vo výroku tohto uznesenia, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že sudcovia JUDr. Mária Trubanová PhD., JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., JUDr. Renáta Deáková, JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda a Mgr. Ema Novodomcová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Vo vzťahu k ostatným namietaným sudcom považuje nadriadený súd námietku zaujatosti vznesenú matkou maloletých detí s poukazom na ustanovenie § 14 Občianskeho súdneho poriadku za obsolentnú (bezpredmetnú), keďže ich rozhodovanie vo veci neprichádza do úvahy.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovelo vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.